

دی‌دگا

شماره: ۱۵۶

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۴/۱۲

موضوع: افزایش بازدهی بخش صنعت: بازنگری در نحوه اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده و قیمت گذاری کالاهای خدمات

تهیه و تنظیم: علی دینی ترکمانی

توضیح اجمالی:

بخش صنعت با مشکل کمبود نقدینگی مواجه است. شبکه بانکی قادر به تامین منابع مالی مورد نیاز نیست و در صورت تامین، آن را با درصد بالایی از سود بانکی تامین می‌کند که از نظر تولیدکنندگان بیش از اندازه است. بازار مالی و بورس نیز چندان در تامین سرمایه مورد نیاز بنگله‌های تولیدی توانمند نیستند. مشکل اصلی در پایین بودن بازده سرمایه گذاری در بخش صنعت است که هم ناتوانی آن در بازپرداخت تسهیلات دریافتی با میزان سود بانکی بیش از ۲۰ درصد را توضیح می‌دهد و هم قدرت ضعیف بازار بورس در جذب نقدینگی موجود در اقتصاد را. قدرت جذب پایین بازار بورس در اصل مرتبط با بازدهی بالاتر سرمایه گذاری در دیگر دارایی‌های نقد پذیر(ارز و طلا و همینطور مستغلات) می‌باشد. مادام که میزان بازدهی در این فعالیت‌ها بالاتر است امکان چندانی برای بنگاه‌های تولیدی وجود ندارد که بتوانند از طریق بازار بورس نقدینگی مورد نیاز خود را جذب کنند. این مشکل نیز ریشه در ساختار نامتوازن اقتصادی دارد که رفع آن نیاز به زمان بلندمدت دارد. اما در کوتاه مدت از طریق برخی اقدامات سیاستی می‌توان به افزایش بازدهی سرمایه گذاری در بخش صنعت کمک کرد. بازنگری در نحوه اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در میان چنین اقداماتی قرار دارد.

نکات کلیدی:

- هدف از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده شفاف سازی فعالیت‌ها و جریان‌های درآمدی، افزایش پایه مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی است.
- در روش مالیات بر ارزش افزوده فرض بر این است که کل مالیات پرداختی در زنجیره تولید به مصرف کننده نهایی منتقل می‌شود. برای مثال اگر سه فرد الف، ب و ج در مراحل مختلف تولید کالایی قرار دارند و مالیات بر ارزش افزوده نیز در هر مرحله ۵ درصد است، فرد الف ۵ درصد ارزش افزوده ایجاد شده را به روی کالایی می‌کشد که به فرد ب می‌فروشد. فرد ب نیز ۵ درصد ارزش افزوده ایجاد شده را محاسبه می‌کند و کالا را به فرد ج عرضه می‌کند. فرد ج در نهایت ۵ درصد ارزش افزوده ایجاد شده در مرحله خود را اضافه و به مصرف کننده نهایی عرضه می‌کند. به اینصورت، مالیات بر ارزش افزوده حکم مالیات غیر مستقیم را پیدا می‌کند با این تفاوت که در مراحل مختلف زنجیره تولید اعمال می‌شود. چنین روشی هم با سرشکن کردن مالیات بر ارزش افزوده به مراحل مختلف زنجیره تولید و هم انتقال با آن به مصرف کننده نهایی مانع از افزایش فشار مالیاتی به تولیدکنندگان اصلی می‌شود.
- در حال حاضر به دلیل اجرای ناقص مالیات بر ارزش افزوده در اصل این تولیدکنندگان معتبر و شناخته شده هستند که بار چنین مالیاتی را بر دوش می‌کشنند. از طرف دیگر به دلیل محدودیت هایی که در افزایش قیمت کالاهای خدمات پیش روی آنها وجود دارد، ناتوان از انتقال این بار مالیاتی یا دست کم بخشی از آن به دوش مصرف کنندگان نهایی هستند.
- هم اصلاح روش اجرای مالیات بر ارزش افزوده و هم بکارگیری روش انعطاف‌پذیرتری از قیمت گذاری کالاهای خدمات توسط سازمان حمایت از مصرف کننده و تولیدکننده می‌تواند به کاهش فشارهای مالی بخش صنعت کمک کند.

تأیید رئیس گروه مشاوران:

تأیید رئیس گروه مشاوران: